Reichsgesetzblatt

Teil II

1922 | Ausgegeben zu Berlin, den 16. August 1922 | Nr. 21

Inhalt: Gesetz zur Ergänzung des Gesetzes über die Entschädigung der Mitglieder des Reichstags vom 10. Juli 1920. S. 705. — Gesetz, betreffend das deutsch-polnische Abkommen über das berg- und hüttenfiskalische Eigentum in dem polnisch werdenden Teile Oberschlesiens. S. 705. — Gesetz, betreffend das deutsch-polnische Abkommen über die Gewährung von Straffreiheit im oberschlesischen Abstimmungsgebiete. S. 715. — Gesetz, betreffend das Abkommen zwischen dem Deutschen Reiche und der Republik Polen über Erleichterungen des Grenzverkehrs (deutsch-polnisches Grenzabkommen). S. 719. — Verordnung über gewerbliche Schutzrechte der Angehörigen Kanadas. S. 734. — Verordnung zur Ergänzung der Verordnung über die Gewährung freier Eisenbahnfahrt und einer Entschädigung an die Mitglieder des vorläufigen Reichswirtschaftsrats. S. 734. — Bekanntmachung über den Schutz von Erfindungen, Mustern und Warenzeichen auf einer Ausstellung. S. 735. — Bekanntmachung über das Reichsgesetzblatt. S. 735.

Gesetz zur Ergänzung des Gesetzes über die Entschädigung der Mitglieder des Reichstags vom 10. Juli 1920. Vom 3. August 1922.

Der Reichstag hat das folgende Gesetz beschlossen, das mit Zustimmung des Reichsrats hiermit verkündet wird:

Das Gesetz über die Entschädigung der Mitglieder des Reichstags vom 10. Juli 1920 (Reichsgesetzbl. S. 1437) wird dahin ergänzt, daß den Mitgliedern des Reichstags vom 1. Juli 1922 an

a) zur Aufwandsentschädigung ein Teuerungszuschlag von monatlich achttausendfünfhundert Mark gewährt,
b) zu dem im § 2 bezeichneten Tagegeld ein Teuerungszuschlag von zweihundertfünfzig Mark gewährt,
c) beim Abzuge nach § 3 ein um zweihundertfünfzig Mark erhöhter Betrag abgezogen wird.

Das Gesetz vom 22. April 1922 (Reichsgesetzbl. Teil II, S. 75) wird aufgehoben.

Berlin, den 3. August 1922.

Der Reichspräsident
Ebert

Der Reichsminister des Innern
Köster

Gesetz, betreffend das deutsch-polnische Abkommen über das berg- und hüttenfiskalische Eigentum in dem polnisch werdenden Teile Oberschlesiens. Vom 21. Juli 1922.

Der Reichstag hat das folgende Gesetz beschlossen, das mit Zustimmung des Reichsrats hiermit verkündet wird:

Artikel 1

Dem am 15. Juni 1922 in Oppeln unterzeichneten deutsch-polnischen Abkommen über das berg- und hüttenfiskalische Eigentum in dem polnisch werdenden Teile Oberschlesiens wird zugestimmt.

Das Abkommen wird nachstehend veröffentlicht.

Artikel 2

Dieses Gesetz tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Berlin, den 21. Juli 1922.

Der Reichspräsident
Ebert

Der Reichskanzler
Dr. Wirth

(Vierzehnter Tag nach Ablauf des Ausgabetags: 30. August 1922)

Deutsch-polnisches Abkommen über das berg- und hüttenfiskalische Eigentum in dem polnisch werdenden Teile Oberschlesiens.

Die Deutsche und die Polnische Regierung, von dem Wunsche geleitet, eine möglichst ungehinderte Fortführung der berg- und hüttenfiskalischen Betriebe in dem polnisch werdenden Teile Oberschlesiens durch ein besonderes Übereinkommen zu sichern, haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Die Deutsche Regierung:

1. den Gesandten Dr. Paul Eckardt,
2. den Polizeipräsidenten Dr. Gottfried Schwendy.

Die Polnische Regierung:

den Vizeminister Dr. Zygmunt Seyda.

Die Bevollmächtigten haben, nachdem sie einander ihre Vollmachten mitgeteilt und diese in guter und gehöriger Form befunden haben, im Namen und Auftrag ihrer Regierungen im Anschluß an die »Bestimmungen vom 15. Juni 1922, betreffend die Übergabe der Deutschland und Polen zuerkannten Gebietsteile durch die Interalliierte Regierungs- und Plebiszitkommission für Oberschlesien auf Grund des in Versailles unterzeichneten Vertrags vom 28. Juni 1919«, die nachstehende Vereinbarung getroffen:

Artikel I

Allgemeine Bestimmungen über die Übergabe

(1) Die Übergabe des berg- und hüttenfiskalischen Gutes und Eigentums an Polen findet nach Maßgabe der für die Übergabe des Staatseigentums getroffenen allgemeinen Bestimmungen statt.

(2) Die Berichtigung der Grundbücher ist Sache des Polnischen Staates.

(3) Erzeugnisse, Materialien, Geräte, Maschinen und sonstiges Inventar werden auf Grund von Verzeichnissen und auf Grund der Bücher förmlich übergeben. Die Verzeichnisse sollen in doppelter Ausfertigung angefertigt werden und ein genaues Bild dessen darstellen, was übergeben und übernommen wird. Das Verzeichnis wird mit den erforderlichen Anlagen von den Sonderkommissaren beider Staaten unterzeichnet und anerkannt. Jeder Sonderkommissar erhält eine Ausfertigung.

Układ niemiecko-polski w przedmiocie państwowej własności górniczej i hutniczej w polskiej części Górnego Śląska

Rządy Niemiecki i Polski, powodowane życzeniem zapewnienia przez osobną umowę możliwie nieprzerwanej ciągłości ruchu w państwowych zakładach górniczych i hutniczych polskiej części Górnego Śląska, zamianowały swymi pełnomocnikami

Rząd Niemiecki:

1. Posła Dr. Paul Eckardt,
2. Prezydenta Policji Dr. Gottfried Schwendy;

Rząd Polski:

Wiceministra Dr. Zygmunta Seydę.

Pełnomocnicy, po wzajemnem przedłożeniu sobie pełnomocnictw i po uznaniu ich za wystarczające i należyte co do formy, zawarli w imieniu i z polecenia Rządów swoich, nawiązując do »postanowień z 15. czerwca 1922 w sprawie oddania przez Międzysojuszniczą Komisję Rządzącą i Plebiscytową dla Górnego Śląska przyznanych Niemcom i Polsce obszarów na podstawie Traktatu Pokojowego podpisanego w Wersalu w dniu 28. czerwca 1919« następujący układ:

Artykuł I

Ogólne postanowienia o oddaniu

(1) Oddanie Polsce górniczego i hutniczego mienia oraz własności państwowej nastąpi według ogólnych postanowień ustalonych dla oddania własności państwowej.

(2) Sprostowanie ksiąg wieczystych jest rzeczą Państwa Polskiego.

(3) Wytwory, materjały, narzędzia, maszyny i inny inwentarz winny być oddane w sposób formalny na podstawie spisów i ksiąg. Spisy mają być sporządzone w dwóch egzemplarzach i mają dać wierny obraz tego, co się oddaje i co się przejmuje. Komisarze szczegółowi obu państw podpisują i potwierdzają spis wraz z potrzebnymi załącznikami. Obaj komisarze szczegółowi otrzymują po jednym egzemplarzu.

Artikel II

Bestimmungen über Bergwerksanlagen im Bezirke der Berginspektion III Bielschowitz

(1) Damit der Betrieb der Bergwerksanlagen im Bezirke der Berginspektion III in der bisherigen Weise bis zur endgültigen Festsetzung der Landesgrenze fortgeführt wird, wird die Pachtgesellschaft der fiskalischen Gruben des Polnischen Staates mit der Verwaltung des Preußischen Bergfiskus Vereinbarungen über den Abbau der schon angegriffenen Feldesteile, die gemeinsame Benutzung des Dorotkaschachtes, Benutzung von Strecken zur Wasserführung und zur Führung von elektrischen Kabeln und Röhren zu Zwecken des Sandspülversatzes und zur Förderung treffen.

(2) Es bleibt vorbehalten, nach endgültiger Festsetzung der Landesgrenze, soweit die Landesgrenze Abänderungen gegenüber der vorläufig festgesetzten Demarkationslinie erfahren sollte, diese Vereinbarungen gemäß den veränderten Umständen in der Weise zu ändern, daß der normalen Betriebsfortführung der durch die neue Landesgrenze entstehenden Bergwerke Rechnung getragen wird.

(3) Gegen die zwischen dem Preußischen Bergfiskus und der oben bezeichneten Pachtgesellschaft gemäß Abs. 1 und 2 abgeschlossenen oder zukünftig abzuschließenden Verträge erhebt die Polnische Regierung keinen Einspruch.

Artikel III

Regelung verschiedener finanzieller Angelegenheiten bei der Übergabe

(1) Dem Preußischen Fiskus bleibt die Einziehung aller Forderungen aus den bis zum Übergange des Nutzungsrechts an Polen erfolgten Kohlenlieferungen und Lieferungen des Hüttenamts, aus Pacht- und Mietverträgen bis zu demselben Tage, aus Darlehen und Vorschüssen an die Arbeiter, Angestellten und Beamten überlassen.

(2) Die auf Halde liegende Kohle soll den eisernen Bestand von 5000 Tonnen umfassen. In der Friedrichshütte soll der gewöhnliche Bestand an Betriebssäure vorhanden sein.

(3) Der Preußische Fiskus erklärt sich bereit, dafür zu sorgen, daß die Betriebsmaterialien am Tage der Übergabe etwa in gleicher Menge wie am 1. April 1922 vorhanden sind. Für eine Verringerung der Bestände, die einer normalen Betriebsfortführung entspricht, ist der Preußische Fiskus nicht verantwortlich.

Artykuł II

Postanowienia co do kopalń okręgu inspekcji górniczej III w Bielszowicach

(1) Celem utrzymania ciągłości ruchu w kopalniach okręgu III inspekcji górniczej aż do ostatecznego ustalenia granicy państwowej, zawrze »Spółka Dzierżawna Polskie Kopalnie Skarbowe« z zarządem pruskiego fiskusa górniczego umowy w sprawie dalszej eksploatacji części pól, których eksploatację już rozpoczęto, w sprawie wspólnego użytkowania szybu »Dorotka« i użytkowania chodników dla przeprowadzenia wody i elektrycznych kabli oraz rur dla płynnej podsadzki i dla przewozu podziemnego.

(2) Na wypadek gdyby granica państwowa miała ulec zmianie w stosunku do tymczasowo wyznaczonej linji demarkacyjnej, zastrzega się możność zmiany umów tych po ostatecznem ustaleniu granic państwowych odpowiednio do zmienionych okoliczności i to w sposób uwzględniający prawidłową ciągłość ruchu w kopalniach powstających przez wytknięcie nowej granicy państwowej.

(3) Rząd Polski nie wnosi sprzeciwu co do umów zawartych lub zawrzeć się mających według ustępów 1 i 2 między pruskim fiskusem górniczym a wyżej wymienioną spółką dzierżawną.

Artykuł III

Unormowanie różnych spraw finansowych przy oddaniu

(1) Pruskiemu fiskusowi przysługuje prawo ściągnięcia wszystkich pretensji z uskutecznionych aż do przejścia prawa użytkowania na Polskę dostaw węgla i dostaw urzędu hutniczego, z umów dzierżawy i najmu aż do tego samego dnia, z pożyczek i zaliczek udzielonych robotnikom, urzędnikom kontraktowym i etatowym.

(2) Węgiel leżący na hałdach ma przedstawiać żelazną rezerwę w ilości pięciu tysięcy ton. W Hucie Fryderyka (Strzebniny) winien się znajdować normalny zapas kwasu używanego w przedsiebiorstwie.

(3) Pruski fiskus oświadcza gotowość postarania się o to, aby zapas materjałów potrzebnych dla przedsiębiorstwa dorównywał w dniu oddania mniejwięcej zapasowi w dniu 1. kwietnia 1922. Pruski fiskus nie jest odpowiedzialny za zmniejszenie się zapasów spowodowane prowadzeniem przedsiębiorstwa.

(4) Dem Preußischen Fiskus liegt bis zu dem dem Tage der Übergabe vorhergehenden Tage ob:

a) die Bezahlung der Gehälter der Beamten und Angestellten, der Löhne der Arbeiter und der Beiträge für soziale Versicherungen, wobei, soweit die Beträge nicht genau bis auf den maßgebenden Tag festgestellt werden, die Verrechnung in der Weise geschieht, daß die Gesamtsumme der Beiträge nach der Zahl der Arbeitstage auf die beiden Staaten verteilt wird;

b) die Bezahlung der bis zum Tage der Übergabe auf Kosten des Fiskus bestellten angelieferten Materialien und ausgeführten Arbeiten;

c) die Bezahlung der Steuern, soweit nicht hinsichtlich der Grund- und Gewerbesteuern eine anderweite allgemeine Regelung stattfindet.

Artikel IV

Weiterführung des Betriebs

(1) Der Bergfiskus wird den Betrieb der polnisch werdenden Werke mit den laufenden Mitteln in der den bisherigen Vorschriften entsprechenden Weise bis zur Übergabe fortführen. Verfügungen, die mit diesen Vorschriften und mit den Grundsätzen einer normalen Betriebsfortführung in Widerspruch stehen, werden nicht vorgenommen werden.

(2) Ferner erklärt sich der Preußische Bergfiskus bereit, mit dem Polnischen Staate Vereinbarungen zu treffen über den Beginn oder die Fortführung von Arbeiten und Bauten, die nicht der normalen Fortführung des Betriebs dienen, und über die Beschaffung von weiteren Materialien und Vorräten.

Artikel V

Verträge

(1) Der Polnische Staat erklärt sich bereit, falls die bisherigen vertragsmäßigen Kunden der polnisch werdenden Gruben es wünschen, die Kohlenlieferungen an sie auf Grund neu abzuschließender Verträge weiter auszuführen, soweit die bisherigen Verträge zwischen dem Preußischen Bergfiskus und den Kunden vor dem 1. Januar 1922 geschlossen waren und am Tage der Übergabe noch in Kraft sind und soweit die Kohlenverbrauchsstellen sich innerhalb der neuen politischen Grenzen des Deutschen Reichs befinden.

(2) Der Polnische Staat erklärt sich ferner bereit, soweit es die Absatzverhältnisse gestatten, auch mit denjenigen deutschen Abnehmern neue Kohlenlieferungsverträge zu schließen, die auf der Grundlage der am 1. April 1922 abgelaufenen Verträge von den polnisch werdenden Gruben vereinbarungsgemäß bis zur Übergabe weiter beliefert worden sind. Der Polnische Staat

(4) Pruski fiskus jest zobowiązany aż do dnia poprzedzającego dzień oddania:

a) wypłacić pobory urzędników etatowych i kontraktowych, płace robotników oraz dodatki na ubezpieczenie społeczne; o ile kwot tych nie ustali się dokładnie do dnia miarodajnego, nastąpi rozliczenie w ten sposób, że ogólna suma dodatków rozdzieli się na oba państwa według ilości dni roboczych;

b) zapłacić na rachunek fiskusa aż do dnia oddania zamówione i dostarczone materjały oraz wykonane roboty;

c) uiścić podatki, o ile co do podatków gruntowych i procederowych nie nastąpi inne ogólne unormowanie.

Artykuł IV

Dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa

(1) Fiskus górniczy utrzyma w ruchu aż do oddania zakłady polskie, i to z bieżących środków w sposób określony dotychczasowymi przepisami. Nie będą wydawane zarządzenia pozostające w sprzeczności z niniejszemi przepisami i z zasadami prawidłowego prowadzenia przedsiębiorstwa.

(2) Ponadto oświadcza pruski fiskus górniczy gotowość zawarcia z Państwem Polskiem umów co do rozpoczęcia lub dalszego prowadzenia robót i budowli nie służących do prawidłowego prowadzenia przedsiębiorstwa oraz co do nabycia dalszych materjałów i zapasów.

Artykul V

Umowy

(1) Państwo Polskie oświadcza gotowość dalszego dostarczania węgla dotychczasowym umownym odbiorcom kopalń polskich, o ile sobie tego życzą, i to na podstawie nowo zawrzeć się mających umów, jeżeli dotychczasowe umowy zawarto między pruskim fiskusem górniczym a odbiorcami przed dniem 1 stycznia 1922 i umowy te w dniu oddania jeszcze były w mocy, oraz jeżeli zużycie węgla odbywa się w obrębie nowych granic politycznych Państwa Niemieckiego.

(2) Państwo Polskie oświadcza ponadto gotowość o ile pozwolą warunki zbytu, do zawarcia nowych umów o dostawę węgla także i tymi niemieckimi odbiorcami, którym w dalszym ciągu aż do oddania na podstawie porozumienia dostarczano węgiel z kopalń polskich na zasadach umów, wygasłych z dniem 1 kwietnia 1922. Państwo Polskie

tritt ferner in die Miet- und Pachtverträge sowie in die sich auf die Lieferung neuer Einrichtungen beziehenden Verträge ein.

(3) Der Polnische Staat ist außerdem grundsätzlich bereit, in die Betriebsmateriallieferungsverträge und in Werksverträge (z. B. Unternehmerverträge) einzutreten, behält sich jedoch das Recht zu Änderungen in diesen Verträgen vor, um den Betriebserfordernissen gerecht zu werden.

przejmuje dalej umowy najmu i dzierżawy, jakoteż umowy co do dostawy nowych urządzeń.

(3) Państwo Polskie jest prócz tego zasadniczo gotowe przejąć umowy o dostawę materjałów dla przedsiębiorstwa i umowy o dzieła (n. p. umowy z przedsiębiorcami), zastrzega sobie jednakże prawo zmiany tych umów, by zadość uczynić słusznym potrzebom przedsiębiorstwa.

Artikel VI
Bergschäden

(1) Soweit Bergschädenansprüche von den Berechtigten im Prozeßweg anhängig gemacht worden sind oder anhängig gemacht werden, sind die vor dem 1. April 1922 anhängig gewordenen vom Preußischen Bergfiskus, die nach dem 1. April 1922 anhängig gewordenen oder anhängig werdenden vom Polnischen Staate zu erledigen. Dem betreffendem Staate liegt die Durchführung der Prozesse und die Abgeltung der Bergschäden im Verurteilungsfall ob.

(2) Soweit der Preußische Bergfiskus Bergschäden bis zum Tage der Übergabe beseitigt oder abgegolten hat, gehen die hierfür von ihm aufgewendeten Kosten zu seinen Lasten.

(3) Im übrigen tritt der Polnische Staat in die Haftung für alle Bergschäden ein, die auf den bisherigen oder zukünftigen Abbau der polnisch werdenden Bergwerke zurückzuführen sind; er übernimmt die weitere Erledigung sämtlicher bis zum Tage der Übergabe noch nicht erledigten Bergschädenansprüche.

Artykuł VI
Szkody górnicze

(1) O ile uprawnieni wnieśli lub wnoszą w drodze procesowej roszczenia o szkody górnicze, winien pruski fiskus górniczy załatwić sprawy wniesione przed dniem 1 kwietnia 1922, zaś Państwo Polskie sprawy, które wniesiono lub wnosi się po dniu 1 kwietnia 1922. Odnośne państwo zobowiązane jest do przeprowadzenia procesów, a w razie zasądzenia do wynagrodzenia szkód górniczych.

(2) W razie usunięcia lub wynagrodzenia szkód górniczych przez pruskiego fiskusa górniczego do dnia oddania, ponosi tenże wydatki na ten cel łożone.

(3) Pozatem przejmuje Państwo Polskie odpowiedzialność za wszystkie szkody górnicze wynikłe z dotychczasowej lub przyszłej eksploatacji kopalń polskich i załatwia w dalszym ciągu wszystkie roszczenia o szkody górnicze nie załatwione jeszcze do dnia oddania.

Artikel VII
Abmachungen über das Feld der Friedrichsgrube

(1) Das Recht zur Gewinnung der Bleierze in demjenigen Feldesteile des Bleierzbergwerkes Friedrich (»Friedrichsfeld«), der in dem polnisch werdenden Teile Oberschlesiens gelegen ist (»Friedrichsfeld-Ost«), geht auf den Polnischen Staat über, während das Gewinnungsrecht in dem im deutschen Teilgebiete gelegenen Feldesteile (»Friedrichsfeld-West«) dem Preußischen Staate verbleibt.

(2) Gleichzeitig geht auf Polen der Rechtsanspruch gegen die Besitzer der im Friedrichsfelde gelegenen Zinkerzbergwerke auf Herausgabe derjenigen Bleierze über, die in den im Friedrichsfeld-Ost gelegenen Feldesteilen der Zinkerzbergwerke von deren Besitzern gemeinschaftlich mit den Zinkerzen gewonnen werden, und zwar gegen Erstattung der Kosten gemäß den mit diesen Besitzern getroffenen oder zu treffenden Vereinbarungen. Soweit von den Besitzern der im Friedrichsfelde gelegenen Zinkerzbergwerke die Bleierze aus den

Artykuł VII
Postanowienia co do pola kopalni Fryderyka

(1) Prawo eksploatacji rud ołowianych w tej części pola kopalni rud ołowianych Fryderyka (pole Fryderyka), która leży na polskiej części Górnego Śląska (wschodnie pole Fryderyka), przechodzi na Państwo Polskie, podczas gdy prawo eksploatacji w części pola położonej w niemieckiej części (zachodnie pole Fryderyka) pozostaje przy Państwie Pruskiem.

(2) Równocześnie przechodzi na Polskę roszczenie do posiadaczy kopalń rudy cynkowej położonych w polu Fryderyka o wydanie rud ołowianych wydobywanych razem z rudą cynkową przez posiadaczy kopalń cynkowych w częściach pól położonych w wschodniem polu Fryderyka i to za zwrotem kosztów w myśl umów zawartych lub zawrzeć się mających z owymi posiadaczami. O ile posiadacze kopalń rudy cynkowej położonych w polu Fryderyka wydobywają rudy ołowiane

im Friedrichsfeld-West gelegenen Feldern oder Feldesteilen der Zinkerzbergwerke in Gemeinschaft mit den Zinkerzen gewonnen werden, verbleibt der Anspruch auf Herausgabe dem Preußischen Staate.

(3) Werden aus einem im Friedrichsfeld-Ost gelegenen Förderschacht einer Zinkerzgrube Bleierze gefördert, die aus einem im Friedrichsfeld-West gelegenen Feldesteile des betreffenden Zinkerzbergwerkes gewonnen sind, so verpflichtet sich Polen, zu gestatten, daß diese Bleierze dem Preußischen Fiskus nach Maßgabe der mit dem Besitzer des Zinkerzbergwerkes getroffenen Vereinbarungen als Roherz oder in aufbereitetem Zustand abgeliefert werden, ohne daß Zoll- oder Ausfuhrabgaben erhoben werden. Dieselbe Verpflichtung übernimmt Deutschland gegenüber Polen, wenn aus einem im Friedrichsfeld-West gelegenen Förderschacht einer Zinkerzgrube Bleierze gefördert werden, die aus einem im Friedrichsfeld-Ost gelegenen Feldesteile des betreffenden Zinkerzbergwerkes gewonnen sind.

(4) Deutschland und Polen sind sich darüber einig, daß zur Durchführung der Verpflichtungen der Besitzer der Zinkerzbergwerke aus den vorbezeichneten Vereinbarungen folgende Maßnahmen erforderlich sind:

a) Über die Förderung aus den im anderen Lande gelegenen Feldesteilen sind besondere Förderregister zu führen.

b) Das unter Tage gewonnene, aus Zink- und Bleierzen gemischte Haufwerk muß in besonders gekennzeichneten Förderwagen zutage gebracht werden, je nachdem es in dem einen oder dem anderen Gebietsteil gewonnen ist.

c) Die Menge der an den anderen Staat abzuliefernden fertig gewaschenen Bleierze wird bestimmt durch das auf Grund der Förderregister (a) ermittelte Verhältnis des in dem einen Gebietsteil gewonnenen Haufwerkes zu dem im anderen Gebietsteil gewonnenen Haufwerk.

d) Zur Überwachung der einwandfreien Durchführung der unter a bis c bezeichneten Maßnahmen kann von dem berechtigten Staate ein Vertrauensmann bestellt werden, der auf dem Zinkerzbergwerk und dessen Wäsche die erforderliche Überwachung und die erforderlichen Untersuchungen, gegebenenfalls unter Mitwirkung eines Markscheiders des berechtigten Landes, vornimmt. Beide Staaten werden diesen Beauftragten den zur ungestörten Wahrnehmung ihrer Befugnisse erforderlichen Schutz zuteil werden lassen, sie in der Erfüllung ihrer Aufgaben unterstützen und insbesondere gestatten, daß sie auf Grund eines besonders zu vereinbarenden Ausweises zur Erfüllung ihrer Aufgaben die Landesgrenze überschreiten.

razem z rudą cynkową z pól lub z części pól kopalń rudy cynkowej położonych w zachodniem polu Fryderyka, pozostaje roszczenie o wydanie przy Państwie Pruskiem.

(3) O ile z szybu kopalni rudy cynkowej, położonego w wschodniem polu Fryderyka wydobywa się rudy ołowiane, które pochodzą z części pola tejże kopalni rudy cynkowej, położonej w zachodniem polu Fryderyka, obowiązuje się Polska zezwolić na odstawianie pruskiemu fiskusowi w myśl umów zawartych z posiadaczem kopalni rudy cynkowej tychże rud ołowianych w postaci rudy surowej lub w stanie przesortowanym, bez pobierania opłat cłowych lub wywozowych. To samo zobowiązanie przejmują Niemcy wobec Polski, jeżeli z szybu kopalni rudy cynkowej położonego w zachodniem polu Fryderyka, wydobywa się rudy ołowiane, które pochodzą z części pola tejże kopalni rudy cynkowej położonej w wschodniem polu Fryderyka.

(4) Niemcy i Polska zgadzają się, że dla wykonania zobowiązań posiadaczy kopalń rudy cynkowej wynikających z powyższych postanowień są konieczne następujące zarządzenia:

a) Mają być prowadzone osobne rejestry wydobywania wykazujące wydobywanie z części pól położonych w drugiem państwie.

b) Kruszce uzyskane pod ziemią, zawierające mieszaninę cynku i ołowiu winne być wydobyte w specjalnie znaczonych wózkach, zależnie od tego, czy zostały uzyskane z jednej czy drugiej części obszaru.

c) O ilości zupełnie wypłukanych rud ołowianych, przeznaczonych dla drugiego państwa, stanowi ustalony na podstawie rejestrów wydobywania (a) stosunek kruszców uzyskanych w jednej części do kruszców uzyskanych w drugiej części obszaru.

d) Celem dopilnowania beznagannego przeprowadzenia wymienionych pod a—c zarządzeń może uprawnione państwo mianować męża zaufania, który przeprowadzi na kopalni rudy cynkowej i na płuczce konieczną kontrolę i konieczne dochodzenia, przy ewentualnym współudziale miernika górniczego uprawionego państwa. Oba państwa udzielą delegatom tym ochronę konieczną dla niezakłóconego wykonywania swych uprawnień, wezprą ich przy spełnianiu swych zadań, przedewszystkiem zaś zezwolą, by przekraczali dla spełniania swych zadań granicę państwową na podstawie wykazu wedle osobnej umowy.

(5) Der Polnische Staat gestattet, daß auch in Zukunft die Aufbereitung der Zink- und Bleierze, welche aus den zu einer Betriebsgemeinschaft vereinigten Zinkerzbergwerken Fiedlers-Glück, Jenny-Otto und Wilhelmsglück-Ostfeld durch den im Friedrichsfeld-West gelegenen Schachte der Fiedlers-Glückgrube gefördert werden, auf der im Friedrichsfeld-Ost bei Scharley befindlichen Wäsche stattfindet, und daß die in der Wäsche aufbereiteten Erze mittels der Drahtseilbahn oder auf anderem Wege in das deutsche Gebiet zurückgeführt werden, ohne daß Zölle oder Ausfuhrabgaben erhoben werden.

Artikel VIII

Übernahme von Beamten, Angestellten und Arbeitern

(1) Die preußischen Beamten treten am Tage nach der Besitzergreifung durch den Polnischen Staat von ihren Stellungen zurück, soweit sie nicht freiwillig unter Ausscheiden aus dem preußischen Staatsdienst in den Dienst des Polnischen Staates übertreten oder seitens der Preußischen Regierung gemäß Artikel IX die Zustimmung zum zeitweisen Verbleib im Dienste des Polnischen Staates erhalten haben.

(2) Der Polnische Staat erklärt sich bereit, gegenüber den Angestellten und Arbeitern, die bei polnisch werdenden Werken und Anlagen beschäftigt sind, von der Übergabe ab in die Rechte und Pflichten des Preußischen Fiskus einzutreten, soweit diese Angestellten und Arbeiter nicht erklärt haben, ihre Stellung am Tage der Übergabe unverzüglich verlassen zu wollen.

Artikel IX

Beurlaubung von Beamten und Einarbeitung in die Betriebe

Die Preußische Regierung erklärt sich bereit, Beamte, die nach ihrer ausdrücklichen Erklärung im preußischen Staatsdienst verbleiben wollen, für die Dauer von zwei Jahren nach Maßgabe der Anlage zur Dienstleistung auf den polnisch werdenden Werken einschließlich des Hüttenbetriebs Friedrichshütte zu beurlauben, soweit die betreffenden Beamten einen entsprechenden Wunsch äußern.

Artikel X

Räumung der Dienst- und Mietwohnungen der Beamten

Die Dienst- und Mietwohnungen in bergfiskalischen oder vom Bergfiskus angepachteten Häusern der nicht im polnischen Dienste verbleibenden Beamten sind innerhalb eines Monats nach der Übergabe zu räumen. Nach Ermessen des Polnischen Staates kann dieser Zeitpunkt im Falle besonderer Verhältnisse verlängert werden.

(5) Państwo Polskie zezwala na to, że także w przyszości odbywać się będzie w pluczce położonej wè wschodniem polu Fryderyka przy Szarleju sortowanie rud cynkowych i ołowianych, które się wydobywa przez szyb kopalni Fiedlersglück położony w zachodniem polu Fryderyka z kopalń rudy cynkowej Fiedlersglück, Jenny-Otto i Wilhelmsglück — wschodnie pole złączonych, w wspólnotą ruchu i że rudy sortowane w płuczce będą przy pomocy kolejki powietrznej lub na innej drodze odsyłane na terytorjum niemieckie bez cła i opłat od wywozu.

Artykuł VIII

Przejęcie urzędników etatowych, kontraktowych i robotników

(1) Urzędnicy pruscy ustępują ze swych stanowisk w dzień po przejęciu przez Państwo Polskie, chyba że dobrowolnie wystąpią z pruskiej służby państwowej i przejdą do służby Państwa Polskiego lub w myśl artykułu IX uzyskali zgodę Rządu Pruskiego na czasowe pozostanie w polskiej służbie państwowej.

(2) Państwo Polskie oświadcza, że co do urzędników kontraktowych i robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach i zakładach polskich przejmuje od chwili oddania praw i obowiązki pruskiego fiskusa, chyba że ci urzędnicy kontraktowi i robotnicy oświadczyli, iż w dniu oddania chcą bezzwłocznie opuścić swe posady.

Artykuł IX

Urlopowanie urzędników i wpracowanie się w przedsiębiorstwa

Rząd Pruski jest gotów, udzielić na przeciąg dwóch lat w myśl załącznika urzędnikom, którzy wyraźnie oświadczyli, że chcą pozostać w pruskiej służbie państwowej urlopu celem objęcia służby w zakładach polskich, łącznie z przedsiębiorstwem hutniczym Huta Fryderyka, o ile odnośni urzędnicy wyrażą tego rodzaju życzenie.

Artykuł X

Opróżnienie mieszkań służbowych i wynajętych urzędników

Mieszkania służbowe i wynajęte urzędników nie pozostających w służbie polskiej, i to w domach fiskusa górniczego lub przezeń dzierżawionych należy opróżnić w ciągu miesiąca po oddaniu. Czasokres ten może Państwo Polskie według własnego uznania przedłużyć na wypadek, gdyby zachodziły nadzwyczajne okoliczności.

Artikel XI

Bestimmungen über die Makoschauer Beamtenhäuser

(1) Entsprechend den in dem Protokolle der deutsch-polnischen Grenzfestsetzungskommission vom 18. Dezember 1921 aufgestellten Grundsätzen räumt Polen dem Preußischen Bergfiskus für die Zeit bis zur Besetzung der von der Grenzfestsetzungskommission endgültig festgesetzten Grenzen das Nießbrauchsrecht an den Makoschauer Beamtenhäusern und dem dazugehörigen Gartenland ein. Der Preußische Bergfiskus übernimmt für diesen Zeitraum die Unterhaltung der Häuser in gutem Zustand.

(2) Die in den Häusern zur Zeit der Übergabe wohnenden Beamten der Delbrückschachtanlage und ihre nach Artikel 31 des deutsch-polnischen Abkommens, betreffend Oberschlesien, vom 15. Mai 1922 ohne weiteres ihre Staatsangehörigkeit teilenden Familienangehörigen werden, soweit sie nach Artikel 91 des Vertrags von Versailles vom 28. Juni 1919 von Rechts wegen die polnische Staatsangehörigkeit erwerben, polnischerseits innerhalb der für die Abgabe der Optionserklärung vorgesehenen Frist auch schon vor Abgabe dieser Erklärung so behandelt werden, als wenn sie beim Übergange der Souveränität an Polen für Deutschland optiert hätten.

(3) Die Beamten sowie ihre Haushaltungsangehörigen erhalten, soweit sie nicht Anspruch auf eine Verkehrskarte haben, eine solche auf Grund des Artikels 270 des deutsch-polnischen Abkommens, betreffend Oberschlesien, vom 15. Mai 1922. Die Beamten haben das Recht, jederzeit bei Tage und bei Nacht ungehindert zwischen den Makoschauer Beamtenhäusern und der Delbrückschachtanlage zu verkehren. Diese Berechtigung ist auf ihrer Verkehrskarte einzutragen. Bis zur Erlangung der Verkehrskarten, längstens bis 1. September 1922, gilt als Ausweis für den vorbezeichneten freien Verkehr der Beamten die »Legitimationskarte«, auf der von der Preußischen Bergwerksdirektion in Hindenburg unter Beidrückung des Dienstsiegels zu bescheinigen ist, daß der Inhaber Beamter der Delbrückschachtanlage ist und in den Makoschauer Beamtenhäusern wohnt.

(4) Beamte, die während des im Abs. 1 bezeichneten Zeitraums von dem Preußischen Bergfiskus neu in den Makoschauer Beamtenhäusern untergebracht werden, haben das Recht der zoll- und abgabenfreien Einfuhr ihres Hausrats.

(5) Die in den Makoschauer Häusern wohnenden Beamten dürfen die zur Ergänzung ihres Hausrats erforderlichen Gegenstände sowie die für sich und ihre Familien erforderlichen Lebensmittel über die den Häusern am nächsten liegende Zollabfertigungsstelle zoll- und abgabenfrei einführen.

Artykuł XI

Postanowienia co do domów urzędniczych w Makoszowie

(1) Stosownie do zasad przejętych w protokóle niemiecko-polskiej komisji dla ustalenia granicy z 18 grudnia 1921 przyznaje Polska pruskiemu fiskusowi górniczemu, na czas aż do obsadzenia granicy ustalonej ostatecznie przez komisję dla ustalenia granicy prawo użytkowania domów urzędniczych w Makoszowie i należących do nich ogrodów. Pruski fiskus górniczy przyjmuje na powyższy czasokres obowiązek utrzymania domów w dobrym stanie.

(2) Urzędnicy szybu Delbrück mieszkający w tych domach w chwili oddania oraz członkowie ich rodzin, posiadający w myśl artykułu 31 niemiecko-polskiej konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922 bez wszystkiego to samo obywatelstwo, będą, o ile nabywają z samego prawa obywatelstwo polskie na mocy artykułu 91 Traktatu Wersalskiego z dnia 28 czerwca 1919, przez Polskę traktowani w czasokresie przewidzianym do złożenia deklaracji opcyjnej, nawet już przed złożeniem tej deklaracji, w ten sposób, jak gdyby już w chwili przejścia suwerenności na Polskę byli optowali za Niemcami.

(3) Urzędnicy oraz ich domownicy, którzy nie mają prawa do karty cyrkulacyjnej, otrzymają takową na podstawie artykułu 270 niemiecko-polskiej konwencji górnośląskiej z dnia 15 maja 1922. Urzędnicy mogą o każdej porze dnia i nocy swobodnie cyrkulować między domami urzędniczymi w Makoszowie a szybem Delbrück. Uprawnienie to należy wpisać do ich kart cyrkulacyjnych. Aż do uzyskania kart cyrkulacyjnych, najwyżej atoli aż do 1 września 1922 służy jako wykaz dla powyżej wymienionej wolnej cyrkulacji urzędników »karta legitymacyjna«, na której pruska dyrekcja górnicza w Zabrzu przykładając pieczęć służbową potwierdzi, że jej posiadacz jest urzędnikiem szybu Delbrück i mieszka w urzędniczych domach w Makoszowie.

(4) Urzędnikom nowo umieszczonym przez pruskiego fiskusa górniczego w domach urzędniczych w Makoszowie w czasokresie oznaczonym w ustępie 1, przysługuje prawo wywozu swego dobytku domowego z uwolnieniem od cła i opłat.

(5) Urzędnicy mieszkający w domach w Makoszowie mogą przywozić przez najbliżej domów położoną komorę celną przedmioty potrzebne do uzupełnienia swego dobytku domowego jakoteż środki żywności konieczne dla siebie i swych rodzin z uwolnieniem od cła i opłat.

(6) Die während des im Abs. 1 bezeichneten Zeitraums in den Makoschauer Häusern wohnenden Beamten der Delbrückschachtanlage sind von allen polnischen außerordentlichen Vermögensabgaben befreit. Hinsichtlich der Einkommen-, Kommunal- und Kirchensteuern, Schulabgabe, Grund- und Gewerbesteuern dürfen sie nicht schlechter als die polnischen Beamten gestellt werden.

(7) Polen sichert den Beamten und ihren Angehörigen das Recht zu, innerhalb von drei Monaten, von dem auf die Beendigung ihrer Anstellung bei der Delbrückschachtanlage folgenden Monatsersten an gerechnet, ihren gesamten Hausrat ohne Beschränkung durch etwaige Ausfuhrverbote und frei von allen Gebühren, Abgaben und sonstigen Zahlungen in das deutsche Reichsgebiet abzubefördern. Dem Hausrat stehen Lebensmittel in Höhe des Bedarfs für zwei Wochen sowie Vieh und Futtervorräte für dieses Vieh in einem den Wirtschaftsverhältnissen der Beamten angemessenen Umfang gleich. Eine Untersuchung der abzubefördernden Sachen darf nur in der Wohnung des Beamten und nur zur Zeit des Umzugs erfolgen. Auf dem Beförderungsweg oder an der Grenze darf keine Nachschau stattfinden. Die abbeförderten Gegenstände dürfen beim Umzug nicht wegen etwaiger Forderungen des Staates, der Gemeinde oder sonstiger öffentlicher Körperschaften oder von Privatpersonen zurückgehalten werden, soweit nicht Urteile oder Beschlüsse der ordentlichen Zivilgerichte oder der zuständigen Steuerbehörden vorliegen.

(8) Die Frist für den Abzug der Beamten endet allgemein mit dem letzten Tage des Monats, der auf den Monat folgt, in dem der im Abs. 1 bezeichnete Zeitraum abläuft.

(9) Für den Fall, daß die endgültige deutsch-polnische Grenze wiederum die Makoschauer Beamtenhäuser von der Delbrückschachtanlage trennen sollte, verlängert sich der im Abs. 1 bezeichnete Zeitraum um fünf Jahre.

Artikel XII

Abwickelung, Wertermittlung und Material für die Wiedergutmachungskommission

(1) Soweit nach Artikel VI der Preußische oder der Polnische Staat Bergschädenangelegenheiten durchzuführen haben, wird den Bearbeitern dieser Bergschädenangelegenheiten zugesagt, daß sie ihre Arbeiten in der bisherigen Weise durchführen können; insbesondere wird die Benutzung aller erforderlichen Hilfsmittel gewährleistet, wie Gebrauch der Bücher, Akten und Risse, Inanspruchnahme der technischen und Baubeamten, Er-

(6) Urzędników szybu Delbrück mieszkających w domach w Makoszowie w czasokresie oznaczonym w ustępie 1, zwalnia się od płacenia wszytkich polskich nadzwyczajnych danin majątkowych. Co do podatków dochodowych, komunalnych i kościelnych, opłat szkolnych, podatków gruntowych i procederowych nie mogą być gorzej traktowani od polskich urzędników.

(7) Polska zapewnia urzędnikom i ich członkom rodziny na czasokres trzech miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po ukończeniu służby w szybie Delbrück prawo wywozu całego dobytku domowego do terytorjum Państwa Niemieckiego bez ograniczenia jakiemiśkolwiek zakazami wywozu i z uwolnieniew od wszelkich należytości, podatków i innych opłat. Na równi z dobytkiem domowym uważa się środki żywności potrzebne na dwa tygodnie jakoteż inwentarz żywy i zapasy paszy dla inwentarza żywego w ilości odpowiadającej stosunkom gospodarczym odnośnego urzędnika. Przeszukiwanie rzeczy przeznaczonych na wywóz jest jedynie dozwolone w mieszkaniu urzędnika i tylko podczas przeprowadzki. Podczas przewozu lub na granicy przeglądanie nie jest dozwolone. Rzeczy oddane na wywóz nie mogą być zatrzymane przy przeprowadzce dla jakichkolwiek pretensji państwa, gminy lub innych korporacji publicznych lub osób prywatnych, chyba na podstawie wyroku lub uchwał zwyczajnych sądów cywilnych lub właściwych władz podatkowych.

(8) Czasokres do wyprowadzenia się urzędników upływa ogólnie z ostatnim dniem miesiąca, następującego po miesiącu, w którym kończy się czasokres wyznaczony w ustępie 1.

(9) W razie, gdyby ostateczna granica niemiecko-polska ponownie odłączyła domy urzędnicze w Makoszowie od szybu Delbrück, przedłuża się czasokres oznaczony w ustępie 1 o pięć lat.

Artykuł XII

Zlikwidowanie, ustalenie wartości i dane dla komisji odszkodowań

(1) O ile Państwo Pruskie lub Polskie zobowiązane jest w myśl artykułu VI do przeprowadzenia spraw o szkody górnicze, zapewnia się osobom opracowującym te sprawy możność przeprowadzenia swych prac w dotychczasowy sposób: w szczególności gwarantuje się możność używania wszelkich koniecznych środków pomocniczych jak ksiąg, aktów i planów, możność

teilung zweckdienlicher Auskünfte und Anstellung der notwendigen Ermittlungen sowie das Recht zur Begehung der betreffenden Anlagen und Grundstücke.

(2) Jeder der beiden vertragschließenden Teile räumt auf seinem Gebiete den Beauftragten des anderen Teiles, insbesondere auch den geologischen, das Recht ein, Ermittlungen zwecks Feststellung des Wertes des an Polen übergebenen berg- und hüttenfiskalischen Eigentums anzustellen und das notwendige Material zu sammeln. Die beiden Regierungen werden der Verwaltung des anderen Teiles für diese Arbeiten die nötigen Erleichterungen gewähren. Über die Einzelheiten wird sich der Bergfiskus mit der polnischen Verwaltung verständigen.

korzystania z pomocy urzędników technicznych i budowniczych, możność udzielania celowych wiadomości i przeprowadzenia koniecznych badań, jakoteż prawo obchodzenia odnośnych zakładów i gruntów.

(2) Obie umawiające się strony przyznają na swoim obszarze delegatom strony drugiej, w szczególności także geologicznym prawo przeprowadzenia badań dla stwierdzenia wartości własności górniczej i hutniczej oddanej Polsce i prawo zbierania koniecznych danych. Obydwa rządy udzielą zarządowi strony drugiej ułatwień koniecznych dla przeprowadzenia tych prac. Co do szczegółów porozumią się fiskus górniczy i zarząd polski.

Artikel XIII
Eintritt von Pachtgesellschaften

Soweit der Polnische Staat nach diesem Abkommen Rechte und Verpflichtungen übernommen hat, ist er — unbeschadet des Weiterbestehens seiner eigenen Haftung für die übernommenen Verpflichtungen — berechtigt, die Rechte und Verpflichtungen auf Pachtgesellschaften zu übertragen.

Artykuł XIII
Przelanie praw i obowiązków na spółki dzierżawne

Państwo Polskie może prawa i obowiązki przejęte tym układem przelać na spółki dzierżawne, przez co się atoli nie narusza dalszej jego własnej odpowiedzialności za przejęte zobowiązania.

Artikel XIV
Schlußbestimmungen

(1) Dieses Abkommen soll ratifiziert und die Ratifikationsurkunden sollen binnen sechs Wochen nach Unterzeichnung des Abkommens in Oppeln ausgetauscht werden.

(2) Das Abkommen tritt bereits mit der Unterzeichnung in Kraft.

(3) Jeder der vertragschließenden Teile hat das Recht, binnen acht Wochen nach der Unterzeichnung seinen Rücktritt von diesem Abkommen zu erklären, falls der andere Teil nicht innerhalb der obenbezeichneten Frist von sechs Wochen der Aufforderung zum Austausch der Ratifikationsurkunden gefolgt ist.

(4) Im Falle des Rücktritts tritt das Abkommen außer Kraft.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Abkommen unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Ausgefertigt in Oppeln am 15. Juni 1922 in deutscher und polnischer Sprache je in doppelter Urschrift.

Dr. Eckardt
Dr. Gottfried Schwendy
Dr. Zygmunt Seyda

Artykuł XIV
Postanowienia końcowe

(1) Układ niniejszy będzie ratyfikowany, a wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Opolu w ciągu sześciu tygodni po podpisaniu układu.

(2) Układ wchodzi w życie już w chwili podpisania.

(3) Obie umawiające się strony mają prawo oświadczenia w ciągu ośmiu tygodni po podpisaniu, iż odstępuja, od niniejszego układu, w razie gdyby strona druga wezwaniu do wymiany dokumentów ratyfikacyjnych nie uczyniła zadość w wyżej oznaczonym czasokresie sześciu tygodni.

(4) W razie odstąpienia od układu traci on moc prawną.

W dowód powyższego pełnomocnicy niniejszy układ podpisali i zaopatrzyli swemi pieczęciami.

Wygotowano w czterech oryginałach w języku niemieckim i polskim w Opolu, dnia 15. czerwca 1922.

Dr. Eckardt
Dr. Gottfried Schwendy
Dr. Zygmunt Seyda

Gesetz, betreffend das deutsch-polnische Abkommen über die Gewährung von Straffreiheit im oberschlesischen Abstimmungsgebiete. Vom 21. Juli 1922.

Der Reichstag hat das folgende Gesetz beschlossen, das mit Zustimmung des Reichsrats hiermit verkündet wird:

Artikel 1

Dem am 21. Juni 1922 unterzeichneten deutsch-polnischen Abkommen über die Gewährung von Straffreiheit für in Oberschlesien begangene Straftaten wird zugestimmt.

Das Abkommen wird nachstehend veröffentlicht.

Artikel 2

Dieses Gesetz tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Berlin, den 21. Juli 1922.

Der Reichspräsident
Ebert

Der Reichskanzler
Dr. Wirth

Deutsch-polnisches Abkommen

über die Gewährung von Straffreiheit im oberschlesischen Abstimmungsgebiete.

Die Deutsche Regierung und die Polnische Regierung, von dem Wunsche geleitet,

ihre Anteilnahme an dem künftigen Wohlergehen der Bevölkerung des oberschlesischen Abstimmungsgebiets durch gleichlautende Akte der Gnade zu bekunden,

sind übereingekommen, die folgenden Vereinbarungen zu treffen und haben zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

die Deutsche Regierung:

den Gesandten Dr. Paul Eckardt,

die Polnische Regierung:

den Vizeminister Dr. Zygmunt Seyda.

Die Bevollmächtigten haben sich, nachdem sie einander ihre Vollmachten mitgeteilt und diese in guter und gehöriger Form befunden haben, über folgende Bestimmungen geeinigt:

Artikel I

§ 1

(1) Gemäß Artikel 88 Absatz 3 des Versailler Vertrags vom 28. Juni 1919 wird für alle im ober-

Niemiecko-polski układ

w przedmiocie amnestji na górnośląskim obszarze plebiscytowym

Rząd Niemiecki i Rząd Polski, powodowane życzeniem dania wyrazu przez równobrzmiące akty łaski, iż chcą się przyczynić do przyszłego powodzenia ludności górnośląskiego obszaru plebiscytowego,

zgodziły się na zawarcie następującego układu i mianowały w tym celu swymi pełnomocnikami:

Rząd Niemiecki:

Posła Dr. Paul Eckardt,

Rząd Polski:

Wiceministra Dr. Zygmunta Seydę.

Pełnomocnicy po wzajemnem okazaniu sobie pełnomocnictw i po uznaniu ich za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na postanowienia następujące:

Artykuł I

§ 1

(1) Zgodnie z postanowieniami ustępu 3 artykułu 88 Traktanu Pokojowego, podpisanego

schlesischen Abstimmungsgebiete während der Dauer der Besetzung durch die interalliierten Mächte begangenen Straftaten Straffreiheit gewährt, soweit sie ausschließlich oder überwiegend aus politischen Beweggründen begangen sind.

(2) Die Besetzung im Sinne des Abs. 1 endet mit dem Tage, an dem die Übergabe der Zone, innerhalb deren die Tat begangen worden ist, von den interalliierten Mächten an den einen oder anderen der vertragschließenden Teile beendet ist.

§ 2

(1) Falls die Behörden des einen vertragschließenden Teiles die Gewährung der Straffreiheit nach § 1 dieses Artikels durch eine nicht mehr abzuändernde Entscheidung abgelehnt haben, bleibt es dem andern vertragschließenden Teile überlassen, auf schiedsgerichtliche Entscheidung anzutragen. Zu diesem Zwecke wird ein ständiger Schiedsgerichtshof eingerichtet.

(2) Der Gerichtshof besteht aus zwei Mitgliedern, von denen jeder vertragschließende Teil eines ernennt und dem andern Teile binnen zwei Wochen nach der Ratifikation des Abkommens namhaft macht.

(3) Einigen sich die beiden Mitglieder über eine zu treffende Entscheidung nicht, so ist ein neutraler Schiedsrichter zuzuziehen, um dessen Ernennung der Vorsitzende der Gemischten Kommission für Oberschlesien gebeten werden soll. Der Gerichtshof entscheidet in diesem Falle nach Stimmenmehrheit.

(4) Der Gerichtshof kann jeden Beweis erheben, den er zur Aufklärung des Falles für notwendig erachtet. Die Beweiserhebung erfolgt durch das Mitglied des vertragschließenden Teiles, in dessen Gebiet sie vorzunehmen ist. Im übrigen regelt der Gerichtshof das zu beobachtende Verfahren selbst.

(5) Die Entscheidungen des Gerichtshofes sind für die beiderseitigen Strafvollstreckungsbehörden bindend.

Artikel II

§ 1

Straffreiheit wird gewährt für Straftaten, die im oberschlesischen Abstimmungsgebiete bis zu dem im Artikel 1 § 1 Abs. 2 bezeichneten Zeitpunkt durch die Presse oder gegen die §§ 113 bis 131 des deutschen Strafgesetzbuchs begangen worden sind, sowie wegen solcher Straftaten, die in dem genannten Gebiete bis zu dem gleichen Zeitpunkt durch den Besitz von Waffen und Munition oder durch Handel mit solchen oder Schmuggel von solchen begangen worden sind.

w Wersalu w dniu 28 czerwca 1919, udziela się amnestji za wszelkie przestępstwa, popełnione na górnośląskim obszarze plebiscytowym podczas okupacji przez Mocarstwa Międzysojusznicze, o ile je popełniono wyłącznie lub przeważnie z pobudek politycznych.

(2) W znaczeniu ustępu 1 okupacja kończy się z dniem ukończenia oddania przez Mocarstwa Międzysojusznicze jednej lub drugiej umawiającej się stronie strefy, w której czyn popełniono.

§ 2

(1) Jeżeli władze jednej umawiającej się strony odmówiły rozstrzygnieniem nie dającem się już zmienić udzielenia amnestji: po myśli § 1 tego artykułu, może druga umawiająca się strona żądać rozstrzygnienia sądu rozjemczego. W tym celu tworzy się stały Sąd Rozjemczy.

(2) Sąd ten składa się z dwóch członków; każda umawiająca się strona zamianuje jednego z nich i poda nazwisko jego drugiej stronie w przeciągu dwóch tygodni po ratyfikacji układu.

(3) W braku zgody między obydwoma członkami co do zapaść mającego rozstrzygnienia należy przybrać neutralnego sędziego rozjemczego, którego mianowanie należy uprosić przewodniczącego górnośląskiej Komisji Mieszanej. W tym wypadku sąd rozstrzyga większością głosów.

(4) Sąd władny jest przeprowadzić każdy dowód, jaki uzna za konieczny dla wyjaśnienia sprawy. Dowód przeprowadza członek sądu mianowany przez tę umawiającą się stronę, na obszarze której należy przeprowadzić dowód. Pozatem sąd sam ustala postępowanie, którego należy przestrzegać.

(5) Rozstrzygnienia sądu obowiązują obustronne władze wykonujące karę.

Artykuł II

§ 1

Udziela się amnestji za przestępstwa popełnione na górnośląskim obszarze plebiscytowym do chwili oznaczonej w ustępie drugim § 1 artykułu I przez prasę lub z §§ 113 do 131 niemieckiego kodeksu karnego, tudzież za przestępstwa popełnione do tej samej chwili na wymienionym obszarze przez posiadanie, handel albo prze mycanie broni i amunicji.

§ 2

Straffreiheit wird gewährt für alle im oberschlesischen Abstimmungsgebiete bis zu dem im Artikel I § 1 Abs. 2 bezeichneten Zeitpunkt begangenen Straftaten, sofern keine höhere Strafe erkannt oder zu erwarten ist als Gefängnis oder Festungshaft von nicht mehr als einem Jahre, als Haft oder als Geldstrafe. Die Straffreiheit bezieht sich auch auf Polizeistrafen und auf Ordnungsstrafen.

§ 3

Die in dem § 2 vorgesehene Straffreiheit wird nicht gewährt:

1. bei Verbrechen und Vergehen des Wuchers, der Preistreiberei, des Schleichhandels und der Bestechung;
2. bei Verfehlungen gegen die Zoll- und Steuergesetze, es sei denn, daß es sich um Übertretungen handelt.

Artikel III

Soweit nach den Artikeln I und II Straffreiheit gewährt wird, werden die verhängten Strafen nicht vollstreckt, die anhängigen Verfahren eingestellt und neue nicht eröffnet.

Artikel IV

Ist wegen eines im oberschlesischen Abstimmungsgebiete bis zu dem im Artikel I § 1 Abs. 2 bezeichneten Zeitpunkt begangenen Verbrechens auf Todesstrafe oder auf lebenslängliches Zuchthaus erkannt worden, so tritt — falls nicht die Straftat aus Gewinnsucht begangen worden ist, — an Stelle der Todesstrafe Zuchthausstrafe von 15 Jahren, an Stelle der lebenslänglichen Zuchthausstrafe eine solche von 10 Jahren ein.

Artikel V

§ 1

(1) Der Straferlaß nach den Artikeln I und II in Verbindung mit Artikel III umfaßt auch die Nebenstrafen.

(2) Ist nach den bezeichneten Artikeln ein Verfahren niedergeschlagen oder die Eröffnung eines Verfahrens gegen eine bestimmte Person nicht mehr zulässig, so kann auf eine etwa verwirkte Einziehung oder Verfallerklärung selbständig erkannt werden. Ist auf Einziehung rechtskräftig erkannt oder ein Gegenstand rechtskräftig für verfallen erklärt worden, so behält es dabei sein Bewenden.

§ 2

Ist eine Gesamtstrafe gebildet worden, so wird die Straffreiheit für diejenigen in der Gesamtstrafe ent-

§ 2

Udziela się amnestji za wszystkie przestępstwa, popełnione na górnośląskim obszarze plebiscytowym do chwili, oznaczonej w ustępie drugim § 1 artykułu I, o ile nie orzeczono lub też nie należy oczekiwać orzeczenia za nie kary wyższej niż kare więzienia lub osadzenia w twierdzy ponad jeden rok albo kara aresztu lub grzywna. Amnestja dotyczy także kar policyjnych i porządkowych.

§ 3

Nie udziela się amnestji, przewidzianej w § 2:

1. za zbrodnie i występki lichwy, podbijania cen, handlu pokątnego i przekupstwa;
2. za naruszenie ustaw cłowych i podatkowych, chyba że rozchodzi się o wykroczenia.

Artykuł III

Oile amnestji udzieli się po myśli artykułów I i II, kar orzeczonych nie wykona się, postępowania zawisłe umarza się i nie wdroży się nowych.

Artykuł IV

Jeśli za zbrodnię, popełnioną na górnosląskim obszarze plebiscytowym do chwili oznaczonej w ustępie drugim § 1 artykułu I orzeczono karę śmierci lub dożywotniego ciężkiego więzienia, wówczas zamienia się — o ile przestępstwa nie popełniono z chęci zysku — karę śmierci na karę ciężkiego więzienia przez lat 15, a karę dożywotniego ciężkiego więzienia na taką samą karę przez lat 10.

Artykuł V

§ 1

(1) Amnestja przewidziana w artykułach I i II w połączeniu z artykułem III obejmuje także kary dodatkowe.

(2) Jeśli po myśli powołanych artykułów umorzono postępowanie, albo jeśli wdrożenie postępowania przeciw pewnej oznaczonej osobie nie jest już dopuszczalne, natenczas można samoistnie orzec konfiskatę lub przepadek, na który ewentualnie zasłużył. Prawomocnie orzeczona konfiskata lub prawomocne orzeczenie przepadku przedmiotu nie doznaję zmiany.

§ 2

Jeśli utworzono łączną karę, amnestji udziela się dla kar składowych zawartych w karze łącznej,

haltenen Einzelstrafen gewährt, auf welche die Bestimmungen der Artikel I und II zutreffen. Die erkannte Gesamtstrafe fällt weg; gegebenenfalls ist eine neue Gesamtstrafe zu bilden.

§ 3

Vermerke über die nach den Artikeln I und II in vollem Umfang erlassenen Strafen sind im Strafregister (polizeilichen Strafllisten) zu tilgen (löschen), es sei denn, daß die Strafe wegen einer Straftat erkannt worden ist, die im Rückfall mit besonderer Strafe bedroht wird oder daß der Verurteilte nach dem Strafregister wegen einer Straftat gleicher Art bereits vorbestraft ist.

§ 4

Ein schwebendes Verfahren, das unter die Bestimmungen des Artikels II fällt, wird fortgeführt, wenn die Person, gegen welche es sich richtete, binnen einem Monat nach Zustellung der Entscheidung, durch die sie außer Verfolgung gesetzt oder durch die das Verfahren gegen sie eingestellt worden ist, dies beantragt. Wird der Angeklagte für schuldig befunden, so bleiben die Bestimmungen dieses Vertrags über die Gewährung von Straffreiheit anwendbar.

§ 5

Ist einem Verurteilten wegen einer Straftat, für die nach diesem Vertrage Straffreiheit zu gewähren ist, bereits ein allgemeiner oder besonderer Gnadenerweis zuteil geworden, so finden die Bestimmungen dieses Vertrags nur insoweit Anwendung, als sie über den ihm zuteil gewordenen Gnadenerweis hinausgehen.

§ 6

Ob auf Grund der Artikel I und II eine Untersuchung niederzuschlagen ist, muß in jeder Lage des Verfahrens von Amts wegen geprüft werden. Lehnt das Gericht es ab, das Verfahren einzustellen oder den Angeschuldigten außer Verfolgung zu setzen, so findet sofortige Beschwerde statt.

Artikel VI

Dieses Abkommen soll ratifiziert werden, und die Ratifikationsurkunden sollen möglichst bald in Berlin ausgetauscht werden. Das Abkommen tritt mit dem Austausch der Ratifikationsurkunden in Kraft.

Geschehen zu Oppeln am 21. Juni neunzehnhundertzweiundzwanzig in doppelter Urschrift.

Dr. Paul Eckardt Dr. Zygmunt Seyda

do których odnoszą się postanowienia artykułów I i II. Orzeczona kara łączna odpada; ewentualnie należy utworzyć nową karę łączną.

§ 3

W rejestrach kar (w policyjnych listach karnych) należy wykreślić (wymazać) zapiski o karach, darowanych wedle przepisów artykułów I i II w całości, chyba że orzeczono karę za przestępstwo zagrożone w razie ponowienia szczególną karą, lub jeżeli skazany był już wedle rejestru kar uprzednio karany za takie same przestępstwo.

§ 4

Zawisłe postępowanie, podpadające pod postanowienia artykułu II będzie się dalej prowadzić, jeżeli osoba, przeciw której toczyło się postępowanie, zażąda tego w ciągu jednego miesiąca po doręczeniu rozstrzygnienia o zaniechaniu ścigania lub o zastanowieniu postępowania. O ile oskarżony zostanie uznany winnym, wówczas stosuje się postanowienia niniejszego układu w przedmiocie amnestji.

§ 5

Jeżeli skazany za przestępstwo, za które udziela się amnestji w myśl niniejszego układu, korzystał już poprzednio z ogólnego lub szczególnego aktu łaski, wówczas postanowienia niniejszego układu stosuje się doń tylko o tyle, o ile przekraczają rozmiar doznanego aktu łaski.

§ 6

W każdem stadjum postępowania musi się badać z urzędu, czy dochodzenia mają być umorzone po myśli postanowień artykułów I i II. Jeśli sąd odmówi umorzenia postępowania lub zaniechania ścigania posądzonego, przysługuje natychmiastowe zażalenie.

Artykuł VI

Układ niniejszy ma być ratyfikowany, a dokumenta ratyfikacyjne mają być wymienione jaknajrychlej w Berlinie.

Układ wchodzi w życie z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Spisano w Opolu, dnia 21 czerwca 1922 w dwóch egzemplarzach.

Dr. Paul Eckardt. Dr. Zygmunt Seyda.

Schlußprotokoll

Im Begriffe, das vorstehende Abkommen zu zeichnen, erklären die beiderseitigen Bevollmächtigten, bei Abfassung des Abkommens davon ausgegangen zu sein, daß

1. die bei den Gerichten des oberschlesischen Abstimmungsgebietes schwebenden Strafverfahren niedergeschlagen bleiben, auf die sich die Amnestien der Interalliierten Regierungs- und Plebiszitkommission vom 26. Februar und 12. November 1920 und vom 30. Juni 1921 — Journal Officiel de Haute-Silésie Nr. 1 S. 14, Nr. 9 S. 93, Nr. 22, 23 S. 188 — bezogen haben, und daß das gleiche für diejenigen Strafverfahren gilt, auf die sich eine von dieser Kommission etwa noch zu erlassende Amnestie beziehen sollte;
2. die Bestimmungen dieses Abkommens keine Anwendung auf Strafverfahren finden, für welche die Gewährung eines Gnadenerweises jeder Art durch die Vereinbarungen in Kapitel III 2 unter IV der „Bestimmungen vom 15. Juni 1922, betreffend die Übergabe der Deutschland und Polen zuerkannten Gebietsteile durch die Interalliierte Regierungs- und Plebiszitkommission von Oberschlesien auf Grund des in Versailles unterzeichneten Friedensvertrags vom 28. Juni 1919," besonders geregelt worden ist.

Oppeln, den 21. Juni 1922.

Dr. Paul Eckardt **Dr. Zygmunt Seyda**

Protokół końcowy

Przy podpisaniu powyższego układu oświadczają obustronni pełnomocnicy, że przy ułożeniu układu wyszli z założenia, iż:

1. postępowania karne zawisłe przed sądami górnośląskiego obszaru plebiscytowego, do których odnosiły się amnestje Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej z 26 lutego i 12 listopada 1920 oraz z 30 czerwca 1921 — Journal Officiel de Haute-Silésie Nr. 1 strona 14, Nr. 9 strona 93, Nr. 22, 23 strona 188 — pozostają umorzone i że to samo odnosi się do postępowań karnych, których miałaby dotyczyć amnestja, którą ewentualnie jeszcze wyda ta sama Komisja;
2. przepisów tego układu nie stosuje się do postępowań karnych, co do których udzielenie aktu łaski jakiegokolwiek rodzaju unormowały odrębnie postanowienia w rozdziale III, 2 pod IV »Zarządzeń z dnia 15 czerwca 1922 w przedmiocie oddania przez Międzysojuszniczą Komisję Rządzącą i Plebiscytową na Górnym Śląsku obszarów przyznanych Polsce i Niemcom na podstawie Traktatu Pokojowego, podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919.«

Opole, dnia 21 czerwca 1922.

Dr. Paul Eckardt. **Dr. Zygmunt Seyda.**

Gesetz, betreffend das Abkommen zwischen dem Deutschen Reiche und der Republik Polen über Erleichterungen des Grenzverkehrs (deutsch-polnisches Grenzabkommen). Vom 21. Juli 1922.

Der Reichstag hat das folgende Gesetz beschlossen, das mit Zustimmung des Reichsrats hiermit verkündet wird:

Artikel 1

Dem am 29. April 1922 unterzeichneten Abkommen zwischen dem Deutschen Reiche und der Republik Polen über Erleichterungen des Grenzverkehrs (deutsch-polnischem Grenzabkommen) sowie dem dazugehörigen Schlußprotokolle vom gleichen Tage wird zugestimmt.

Das Abkommen und das Schlußprotokoll werden nachstehend veröffentlicht.

Artikel 2

Die zur Ausführung des Abkommens und des Schlußprotokolls erforderlichen Bestimmungen erläßt die Reichsregierung, die dazu der Zustimmung des Reichsrats bedarf, wenn die Ausführung den Landesbehörden zusteht. Die Landesregierung erläßt sie, soweit das Abkommen und das Schlußprotokoll sich ausschließlich auf Gegenstände der Landesgesetzgebung beziehen.

Diese Ermächtigung kann auf nachgeordnete Behörden übertragen werden.

Artikel 3

Dieses Gesetz tritt mit dem Tage der Verkündung in Kraft.

Berlin, den 21. Juli 1922.

Der Reichspräsident
Ebert

Der Reichskanzler
Dr. Wirth

Abkommen

zwischen dem Deutschen Reich und der Republik Polen über Erleichterungen des Grenzverkehrs.

Um den Verkehr über die deutsch-polnische Grenze für die Bewohner der Grenzkreise zu erleichtern, ist zwischen dem Deutschen Reich einerseits und der Republik Polen anderseits durch die beiderseitigen Bevollmächtigten, nämlich

für das Deutsche Reich den Gesandten Dr. Paul Eckardt,
für die Republik Polen den Grafen
Alexander Szembek,

nach Vorlegung und Prüfung ihrer Vollmachten das nachstehende Abkommen getroffen worden.

I. Persönliche Erleichterungen

Artikel 1

1. Denjenigen Personen, welche innerhalb der Grenzkreise nicht mehr als 10 Kilometer von der deutsch-polnischen Grenze entfernt wohnen und sich daselbst länger als 3 Monate aufhalten, wird, auch ohne daß sie im Besitz eines Reisepasses und eines Sichtvermerks sind, das Überschreiten der Grenze zu Fuß, Pferde, Fahrrad, Wagen, Schlitten oder auf der Eisenbahn und der Aufenthalt jenseits der Grenze nach Maßgabe der Bestimmungen der Artikel 2 bis 10 gestattet. Die Benutzung von Kraftfahrzeugen wird lediglich für öffentliche Beamte zu Dienstzwecken sowie für Geistliche, Ärzte, Tierärzte und Hebammen in Ausübung ihres Berufs und ferner bei Hilfeleistung in Feuers- und Wassersgefahr zugelassen. Die Benutzung der Eisenbahn ist in Schnellzügen sowie in Zügen, die nicht innerhalb 10 Kilometer von der deutsch-polnischen Grenze entfernt halten, ausgeschlossen.

2. Als Grenzkreise sind die an die deutsch-polnische Grenze angrenzenden Kreise anzusehen. Falls ein besonderes Bedürfnis dafür vorliegt, kann jede der beiden Regierungen als zu einem Grenzkreis im Sinne dieses Abkommens gehörig solche Teile anderer benachbarter Kreise bezeichnen, die nicht mehr als 10 Kilometer von der deutsch-polnischen Grenze entfernt sind; hiervon ist der Regierung des anderen Teiles Mitteilung zu machen.

Układ

zawarty między Rzeszą, Niemiecką a Rzeczpospolitą Polską w sprawie ułatwień dotyczących ruchu granicznego

Celem ułatwienia mieszkańcom powiatów granicznych ruchu przez granicę niemiecko-polską, zawarty został układ między Rzeszą Niemiecką a Rzeczpospolitą Polską przez pełnomocników obu stron, a mianowicie w imieniu Rzeszy Niemieckiej przez:

p. posła Dra. Pawła Eckardta,
w imieniu Rzeczpospolitej Polski przez:
p. Aleksandra Szembeka,

na mocy odnośnych pełnomocnictw, które po ich przedstawieniu zbadano i za ważne uznano w następującem brzmieniu.

1. Ułatwienia osobiste

Artykuł 1

1. Osobom, które mieszkają w obrębie powiatów granicznych, lecz nie dalej jak w odległości 10 kilometrowej od granicy niemiecko-polskiej i tamże dłużej niż 3 miesiące przebywają, zezwala się na przekraczanie granicy pieszo, konno, na kole (rowerze), wozem, saniami lub koleją i na przebywanie poza granicą w myśl postanowień artykułów 2—10, a to nawet bez posiadania paszportu i wizy. Posługiwanie się przy tem samochodami dozwala się jedynie urzędnikom publicznym w celach służbowych, dalej księżom, lekarzom, weterynarzom i akuszerkom celem spełniania swych obowiązków zawodowych oraz w wypadkach niesienia pomocy w razie niebezpieczeństwa powodzi i pożaru. Korzystanie z pociągów osobowych i pospiesznych jest dozwolone tylko wtedy, jeżeli dany pociąg zatrzymuje się w obrębie 10 kilom. od granicy niemiecko-polskiej.

2. Powiatami granicznemi są powiaty, przylegające do niemiecko-polskiej granicy. O ile zajdzie nadzwyczajna potrzeba, może każdy z obu zainteresowanych Rządów uznać za obszar należący do powiatu granicznego w myśl niniejszego układu te części innych sąsiednich powiatów, ktore położone są w odległości nie dalszej jak 10 kilom. od granicy niemiecko-polskiej. O powyższem ma być uwiadomiony Rząd strony przeciwnej.

Artikel 2

1. Diejenigen, welche von der Vergünstigung des Artikels 1 Gebrauch machen wollen, müssen mit einem der im Artikel 3 bezeichneten Ausweise versehen sein.

2. Die Ausweise berechtigen zum Überschreiten der Grenze und auf eine Entfernung von nicht mehr als 10 Kilometer von der Grenze zum Aufenthalt in demjenigen jenseits belegenen Kreise, welcher an den Kreis angrenzt, in dem der Ausweis ausgestellt ist. Grenzt der Kreis an mehrere jenseits der Grenze liegende Kreise an, so erstreckt sich die Aufenthaltserlaubnis auf alle diese Kreise. Im Falle eines besonderen Bedürfnisses ist die ausstellende Behörde berechtigt, die Gültigkeit des Ausweises auf die beiderseits benachbarten Grenzkreise zu erstrecken.

Artikel 3

1. Als Ausweise im Sinne des Artikels 2 werden ausgestellt:

a) Ausweise für Einzelreisen,
b) Dauerausweise,
c) Notausweise,
d) Wirtschaftsausweise.

2. Zu den Ausweisen sind gedruckte Formulare in deutscher und polnischer Sprache zu verwenden, über deren Form und Inhalt eine besondere Verständigung erfolgt ist. In die Ausweise ist folgendes einzutragen:

a) Vorname und Zuname, Stand oder Beruf, Geburtsort und Geburtstag sowie Wohnsitz des Inhabers,
b) Zweck der Reise,
c) Grenzübergangsstelle,
d) Bezeichnung des Kreises oder der Kreise, innerhalb deren der Ausweis Gültigkeit hat,
e) die sich aus dem Reisezweck oder anderen Gründen ergebenden räumlichen und zeitlichen Beschränkungen des Aufenthalts jenseits der Grenze,
f) Angaben über etwa mitzunehmende jugendliche Personen (Abs. 5).

3. Die Ausweise unter Nr. 1a, b und d müssen ferner mit einem gebührenfrei abzustempelnden Lichtbild des Inhabers und mit dessen Unterschrift oder Handzeichen versehen sein. Bei den Ausweisen unter Nr. 1a kann von dem Lichtbild abgesehen werden, wenn der Inhaber des Ausweises einen sonstigen, mit Lichtbild versehenen, behördlichen oder behördlich beglaubigten Ausweis über seine Person vorweist.

Artykuł 2

1. Osoby, które pragną korzystać z ulg przewidzianych w artykule 1, muszą być w posiadaniu przepustki, określonej w artykule 3.

2. Przepustki te uprawniają do przekraczania granicy i do przebywania na odległości nie dalszej jak 10 kilometrów od granicy w obrębie tego przeciwległego powiatu, który graniczy z powiatem, w którym wydano przepustkę. Jeżeli powiat ten przylega do kilku powiatów, położonych po drugiej stronie granicy, wówczas pozwolenie na pobyt obejmuje wszystkie te powiaty. W razie nadzwyczajnej potrzeby ma władza powołana do wydawania przepustek prawo, rozciągnąć ważność wydanej przepustki na inne powiaty graniczne, z obu stron sąsiadujące.

Artykuł 3

1. W myśl artykułu 2. wydaje się następujące przepustki:

a) przepustki do jednorazowych podróży,
b) przepustki stałe,
c) przepustki nadzwyczajne,
d) przepustki gospodarcze.

2. Do przepustek należy używać formularzy drukowanych w językach niemieckim i polskim. Co do treści i formy tych formularzy nastąpiło osobne porozumienie. W przepustkach muszą być wypisane:

a) imię i nazwisko, stanowisko lub zawód, miejsce i data urodzenia oraz miejsce zamieszkania właściciela dokumentu,
b) cel podróży,
c) miejsce przekroczenia granicy,
d) oznaczenie powiatu lub powiatów granicznych, w ktorych obrębie przepustka jest ważna,
e) wszelkie ograniczenia przebywania poza granicą, tak co do miejscowości jak i co do czasu wynikające z celu podroży lub z innych powodów,
f) wymieniene osób towarzyszących w wieku poniżej lat 12 (ustęp 5).

3. Przepustki, wymienone w ustępie 1. pod a) b) i d) muszą być zaopatrzone w fotografje właściciela odstemplowana bezpłatnie urzędową pieczęcią oraz własnym właściciela podpisem lub znakiem. Jeżeli właściciel przepustki, wymienonej pod 1a) okaże jaki inny dokument urzędowy wzgl. urzędowo potwierdzony, zaopatrzony w fotografję swą, wówczas można obyć się bez fotografji na wymienionej, przepustce.

4. Die Ausweise unter Nr. 1a, b und d werden deutscherseits von den Landräten und den Polizeibehörden der Stadtkreise, polnischerseits von den Verwaltungsbehörden erster Instanz, die Ausweise unter Nr. 1c deutscherseits von den Ortspolizeibehörden, polnischerseits von den Gemeinde- oder Gutsvorständen ausgestellt. Örtlich zuständig ist diejenige Behörde, in deren Bezirk der Antragsteller seinen Wohnsitz hat. Von der Ausstellung eines jeden Ausweises ist durch die ausstellenden Behörden des einen vertragschließenden Teiles den Behörden des anderen Teiles alsbald Mitteilung zu machen. Das Nähere hierüber bleibt einer unmittelbaren Verständigung der beiderseitigen zuständigen Verwaltungsbehörden vorbehalten. In den Fällen des Artikels 2 Abs. 2 letzter Satz hat die Mitteilung vor Aushändigung des Ausweises zu erfolgen. Die Ausstellung von Notausweisen ist durch die Ausstellungsbehörde der vorgesetzten Dienststelle anzuzeigen.

5. Die Ausweise sind nur an Personen über 12 Jahre zu erteilen. Ausnahmsweise kann im Falle eines besonderen Bedürfnisses ein Ausweis auch an eine Person unter 12 Jahren erteilt werden. Im übrigen dürfen Jugendliche unter 12 Jahren die Grenze ohne Ausweis nur in Begleitung eines Erwachsenen und nur dann überschreiten, wenn in dem diesem erteilten Ausweis die Befugnis zur Mitnahme des Jugendlichen ausdrücklich vermerkt ist.

6. Sämtliche Ausweise sind nach Ablauf der Gültigkeitsdauer an die ausstellende Behörde zurückzugeben.

Artikel 4

1. Ausweise für Einzelreisen sind auszustellen, wenn die im Artikel 1 Abs. 1 bezeichneten Personen zu vorübergehendem einmaligen Aufenthalt in dem im Artikel 2 Abs. 2 erwähnten Gebiete die Grenze zu überschreiten beabsichtigen. Die Dauer der Gültigkeit ist auf höchstens 14 Tage, die der Aufenthaltsberechtigung auf höchstens 6 Tage zu bemessen.

2. Für die Ausstellung eines Ausweises ist außer im Falle der Bedürftigkeit eine Gebühr von 2 Mark in deutschem oder 24 Mark in polnischem Gelde zu entrichten.

3. Zu den Ausweisen für Einzelreisen sind rote Formulare zu verwenden.

Artikel 5

1. Dauerausweise mit Gültigkeit für die Zeit von 3 Monaten sind auszustellen, wenn ein Grenzbewohner durch berufliche, wirtschaftliche, kirchliche oder sonstige

4. Przepustki wyliczone w ustępie 1. a), b) i d) wystawiają po stronie niemieckiej landraci wzgl. policyjne władze obwodów miejskich zaś po stronie polskiej władze administracyjne 1. instancji. Przepustki, wymienione pod c) wydają po stronie niemieckiej policyjne władze miejscowe a po stronie polskiej zwierzchnicy gmin wzgl. obszarów dworskich. Właściwa do wystawiania przepustek jest władza, w której obrębie petent stale zamieszkuje. Władze jednej ze stron zawierających układ winny o każdej przez siebie wystawionej przepustce uwiadomić niebawem właściwe władze strony przeciwnej. Zastrzega się bezpośrednie porozumienie się właściwych władz administracyjnych obu stron zainteresowanych co do bliższych szczegółów postępowania. W wypadkach przewidzianych w artykule 2. ustęp 2. (zdanie końcowe) winno nastąpić zawiadomienie o wydaniu przepustki przed jej wręczeniem. Władza wystawiająca przepustki nadzwyc zajne winna o jej wydaniu uwiadomić swoją władzę przełożoną.

5. Przepustki wolno wydawać tylko osobom w wieku powyżej lat 12, wyjątkowo może być wydana przepustka w razie nadzwyczajnej potrzeby także dla osoby, liczącej poniżej lat 12. Pozatem wolno młodzieży poniżej lat 12 przekraczać granice bez przepustki tylko w towarzystwie osoby dorosłej i tylko wówczas gdy w przepustce wydanej tym osobom dorosłym jest wyraźnie zaznaczone upoważnienie do zabrania ze sobą młodzieży.

6. Wszystkie przepustki po upływie terminu ich ważności winny być zwrócone władzy, która je wydała.

Artykuł 4

1. Przepustki do podróży jednorazowych wystawiać należy osobom, wymienionym w artykule 1. ustęp 1., które pragną przekroczyć granice celem jednorazowego pobytu (przejściowego) na obszarze, oznaczonym w artykule, 2. ustęp. Przepustka taka ważna jest najwyżej na przeciąg dni 14 i uprawnia do pobytu za granicą co najwyżej przez 6 dni.

2. Za wystawienie przepustki należy poza wypadkiem ubóstwa płacić 2 mk niemieckie lub 24 mk polskich.

3. Do wystawienia przepustek jednorazowych należy używać formularzy czerwonych.

Artykuł 5

1. Mieszkańcy pogranicza, którzy zmuszeni są częściej przekraczać granice wobec swych zajęć zawodowych i gospodarczych, dla spraw kościel-

besondere Gründe genötigt ist, häufiger die Grenze zu überschreiten. Der ununterbrochene Aufenthalt jenseits der Grenze darf nicht mehr als 6 Tage betragen.

2. An Gebühren für die Ausstellung sind 5 Mark in deutschem oder 60 Mark in polnischem Gelde zu entrichten. Von Kirchgängern und den Religionsunterricht besuchenden Kindern sowie im Falle der Bedürftigkeit ist eine Gebühr nicht zu erheben.

3. Die Ausweise können gebührenfrei um je 3 Monate verlängert werden.

4. Zu den Dauerausweisen sind grüne Formulare zu verwenden.

Artikel 6

1. Notausweise sind auszustellen, wenn ein besonderer, hinreichend glaubhaft gemachter Dringlichkeitsgrund vorliegt und sich der Antragsteller aus diesem Grunde einen anderen Ausweis nicht beschaffen kann, ohne daß der Zweck des Grenzübertritts vereitelt wird.

2. Die Bestimmungen des Artikels 4 Abs. 1 Satz 2 und des Artikels 4 Abs. 2 finden auf die Notausweise entsprechende Anwendung.

3. Zu den Notausweisen sind möglichst weiße Formulare zu verwenden.

Artikel 7

1. Eigentümer von Grundstücken erhalten für sich und die in ihrer Wirtschaft tätigen Personen Wirtschaftsausweise, wenn ihr Grundstück oder mehrere ihnen gehörige, eine wirtschaftliche Einheit bildenden Grundstücke durch die Grenze durchschnitten werden oder sonst ohne Überschreiten der Grenze nicht ordnungsgemäß bewirtschaftet werden können. Das gleiche gilt, wenn ein Wirtschaftsbetrieb von einer Hauptstelle aus, die im Gebiete des anderen Teiles liegt, geleitet wird. Den Eigentümern stehen sonstige auf Grund irgendwelcher Rechtsansprüche zur Nutzung der betreffenden Art von Grundstücken Berechtigte gleich. Die Wirtschaftsausweise berechtigen zum Grenzübertritt und zum Aufenthalte jenseits der Grenze räumlich und zeitlich nur, soweit dies die Bewirtschaftung und Nutzung der in dem Ausweis nach der Lage der Gemarkung zu bezeichnenden Grundstücke erfordert.

2. Die Bestimmungen des Abs. 1 beziehen sich nur auf diejenigen Grundstücke, bei welchen die Voraus-

nych lub dla innych specjalnych powodów, otrzymywać będą stale przepustki z ważnością 3 miesięczną. Jednorazowy nieprzerwany pobyt za granicą nie może przekraczać 6 po sobie następujących dni.

2. Za wystawienie przepustki opłaca się 5 mk niemieckich lub 60 mk polskich. Parafjanie udający się na nabożeństwo oraz dzieci idące na naukę religji są uwolnieni od opłat należytości; tak samo w razie ubóstwa nie pobiera sie tej należytości.

3. Przepustki przedłużać można bezpłatnie na dalsze 3 miesiące.

4. Do wystawiania przepustek stałych należy używać formularzy zielonych.

Artykuł 6

1. Przepustki nadzwyczajne można wydawać, jeżeli się okaże, że istnieje specjalny i dostatecznie sprawdzony powód, i że petent z powodu nagłości tego wypadku nie może sie wystarać o przepustkę innego rodzaju, bez narażenia się na udaremnienie celu przekroczenia granicy.

2. Postanowienia artykułu 4. ustęp 1 zdanie 2. i artykułu 4. ustęp 2, znajdują zastosowanie przy wydawaniu przepustek nadzwyczajnych.

3. Do wystawiania tych przepustek należy używać o ile możnoś, ci papieru białego.

Artykuł 7

1. Właścicielom gruntów, cozłonkom ich rodzin oraz osobom w ich gospodarstwie zatrudnionym wydaje się przepustki gospodarcze o ile grunta tych osob lub większa ilość ich gruntów tworzących jedną całość gospodarczą, przecięte są przez granice, lub też o ile są tak położone, że bez przekroczenia linji granicznej nie mogą być prawidłowo zagospodarowane. To samo obowiązuje, gdy kierownictwo warsztatu gospodarczego rozciąga się na obejście położone na terytorjum strony przeciwnej. Na równi z właścicielami uważane są inne osoby, uprawnione na podstawie roszczeń obligacjnych lub rzeczowych do użytkowania gruntów tego rodzaju. Przepustki gospodarcze uprawniają do przekroczania granicy i do pobytu poza linją graniczną co do terminu i przestrzeni tylko o tyle, o ile tego wymaga zagospodarowanie i użytkowanie gruntów, których położenie geograficzne winno być oznaczonem w przepustce.

2. Postanowienia ustępu 1. odnoszą się tylko do tych gruntów posiadłości ziemskich, dla

setzungen für die Ausstellung der Wirtschaftsausweise bereits zur Zeit des Inkrafttretens dieses Abkommens vorliegen.

3. Die Wirtschaftsausweise haben für das Kalenderjahr Geltung, sind aber alsbald zurückzugeben, wenn der Grund für ihre Ausstellung weggefallen ist.

4. Für die Ausstellung der Wirtschaftsausweise ist eine Gebühr von 5 Mark in deutschem oder 60 Mark in polnischem Gelde zu entrichten.

5. Zu den Wirtschaftsausweisen sind braune Formulare zu verwenden.

Artikel 8

1. Die Ausweise für Einzelreisen, die Dauerausweise und die Notausweise berechtigen zum Überschreiten der Grenze an den in dem Ausweis bezeichneten Übergangsstellen. Die Übergangsstellen werden durch unmittelbare Vereinbarung der beiderseitigen zuständigen höheren Verwaltungsbehörden (Verwaltungsbehörden zweiter Instanz) festgesetzt und sind öffentlich bekanntzugeben.

2. Die Wirtschaftsausweise berechtigen auch außerhalb der Übergangsstellen zum Grenzübergang an denjenigen Stellen, an welchen dies zur Ausführung wirtschaftlicher Arbeiten zweckmäßig ist. Die Übergangsstellen sind durch die beiderseitigen zuständigen Zollbehörden im Einvernehmen mit Beteiligten unter Berücksichtigung der tatsächlichen wirtschaftlichen Erfordernisse zu bestimmen.

Artikel 9

1. Der Grenzübertritt auf Grund der im Artikel 3 bezeichneten Ausweise ist regelmäßig in den Tagesstunden, und zwar in den Monaten April bis September von 6 Uhr morgens deutscher Zeit (7 Uhr morgens polnischer Zeit) bis 8 Uhr abends deutscher Zeit (9 Uhr abends polnischer Zeit) und in den Monaten Oktober bis März von 7 Uhr morgens deutscher Zeit (8 Uhr morgens polnischer Zeit) bis 6 Uhr abends deutscher Zeit (7 Uhr abends polnischer Zeit) gestattet. Die örtlichen Behörden können im unmittelbaren Einvernehmen die Zeit für die Überschreitung der Grenze anderweit festsetzen. Absperrvorrichtungen sind rechtzeitig zu öffnen und dürfen nicht vorzeitig geschlossen werden.

2. Wirtschaftsausweise berechtigen während der Monate Mai bis September zum Grenzübertritt bereits von 4 Uhr morgens deutscher Zeit (5 Uhr morgens polnischer Zeit) ab.

których w chwili wejścia w moc obowiązującą niniejszego układu istniały już warunki, wymagane dla wystawiania przepustek gospodarczych.

3. Przepustki gospodarcze mają ważność na przeciąg roku kalendarzowego, winny być jednak niebawem zwrócone jeżeli odpadł powód, dla którego je wystawiono.

4. Za wystawienie przepustek gospodarczych opłaca się należytość 5 mk niemieckich lub 60 mk polskich.

5. Dla wydawania przepustek gospodarczych należy używać formularzy bronzowych.

Artykuł 8

1. Przepustki do jednorazowych podróży, przepustki stałe i nadzwyczajne uprawniają do przekracznia granicy w punktach przejsciewych, wyszczególnionych w przepustce. Właściwe władze administracyjne II. instancji obu stron zawierających układ oznaczą po obopólnem porozumieniu się punkty przejściowe i podadzą je do wiadomości publicznej.

2. Przepustki gospodarcze uprawniają do przekraczania granicy rownież poza stalemi punktami przejściowemi wszędzie tam gdzie tego wymagać będzie konieczność wykonania robót gospodarczych. Punkty przejściowe winny być ustalone przez właściwe władze celne obu stron zawierających układ w porozumieniu z zainteresowanemi osobami za uwzględnieniem faktycznych potrzeb gospodarczych.

Artykuł 9

1. Przekroczenie granicy na podstawie przepustek, określonych w artykule 3, dozwolone jest regularnie w godzinach dziennych a mianowicie w czasie od 1. kwietnia do 30. września od godz. 6. tej rano do 8. mej wieczorem (czas niemiecki) czyli od godz 7. mej rano do 9. tej wieczorem (czas polski) a w czasie od 1. października do 31. marca od godz. 7. mej rano do 6. tej wieczorem (czas niemiecki) czyli od godz. 8. mej rano do 7. mej wieczorem (czas polski). Władze miejscowe obu stron zawierających układ mogą na mocy bezpośredniego porozumienia zmienić czas do przekraczania granicy wyż. ustalony. Istniejące zapory graniczne należy otwierać na czas i nie wolno ich przedwcześnie spuszczać.

2. Przepustki gospodarcze uprawniają w czasie od 1. maja do 30. września do przekraczania granicy począwszy od godz, 4. tej rano według czasu niemieckiego czyli od godz. 5. tej rano (czas polski).